

Kuva: Joensuun kaupunki

Itä-Suomen ilmastokonferenssi 15.2.2024

ELY-keskusten valtakunnallinen ilmastoyksikkö kuntien ja alueiden ilmastotyön tukena

Ilmastoyksikön työn taustalla

Ilmastolaki (423/2022)

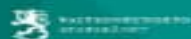
Maankäyttösektorin
ilmastosuunnitelma

Kansallinen ilmastonmuutokseen
sopeutumissuunnitelma 2030

#MISU2035

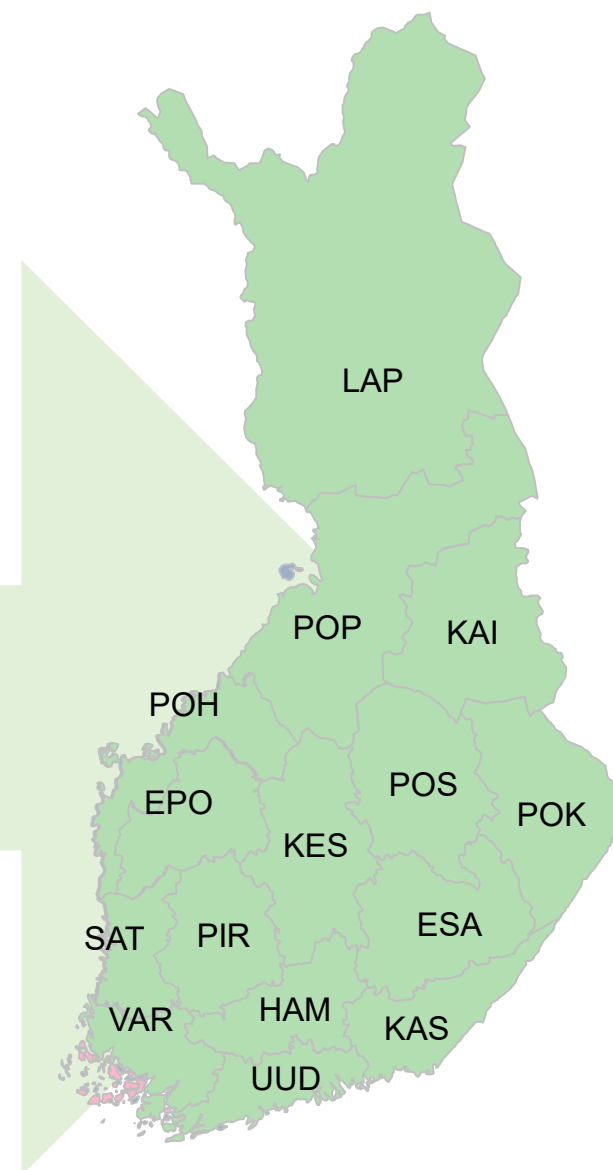
Maankäyttösektorin
ilmastosuunnitelma

20
35

Valtakunnallinen ilmastoyksikkö

- Ilmastoyksikkö koordinoi, tukee, edistää, seuraa ja sovittaa yhteen ilmastolain toimeenpanoa koskien ilmastonmuutokseen sopeutumisen tehtäviä ja maankäyttösektorin ilmastotoimia kaikkien ELY-keskusten alueella.
- Ilmastoyksikkö tekee yhteistyötä alueellisten ELY-keskusten kanssa ja koordinoi ELY-keskuksissa tehtävää monipuolista ilmastotyötä.
 - ELY-keskukset hoitavat perus-, keskitetyt- ja erikoistumistehtävänsä kuten aiemminkin ja ottavat niissä ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja maankäyttösektorin ilmastotoimet huomioon.
- Ilmastoyksikkö toimii yhteistyössä maakunnallisten, kansallisten ja EU-tason verkostojen kanssa.

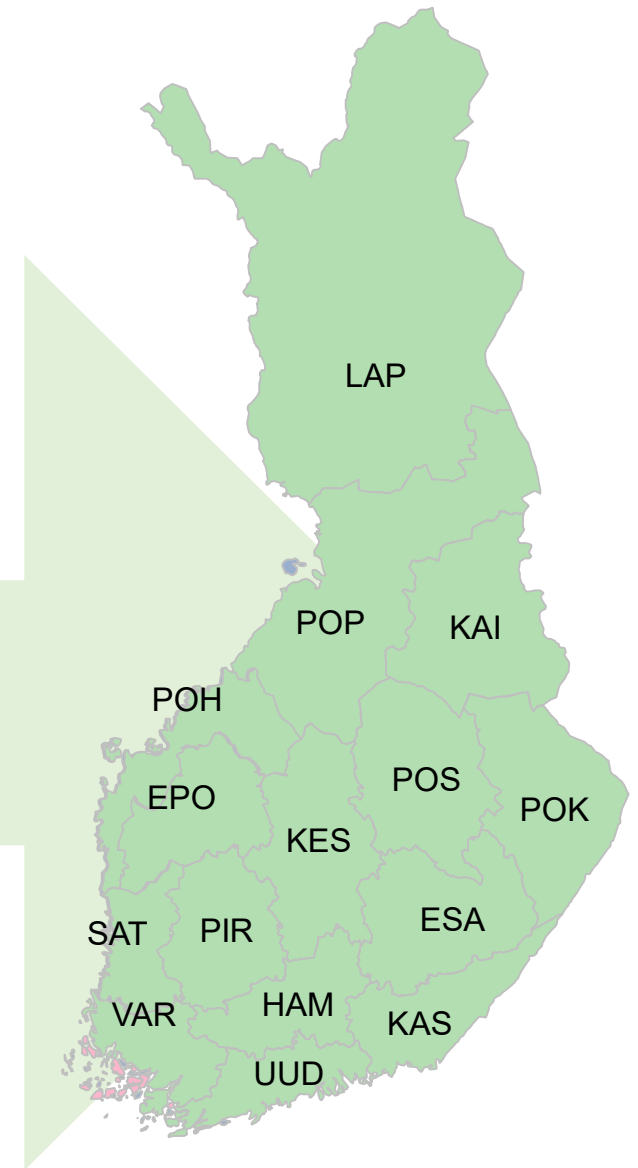

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma

Kuukäyttövuonna yhtiövuonna 2023

Taakanjakosektorin maatalouskokonaisuus

- Ilmastoyksikkö on saamassa vastuulleen myös keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman (KAISU) toimeenpanoon liittyvät maatalouden ilmastotoimien alueelliset koordinointi-, seuranta- ja edistämistehtävät.
- Näitä taakanjakosektorin kasvihuonekaasupäästöjä vähentäviä toimenpiteitä ovat muun muassa lypsylehmien metaanipäästöjen vähentäminen, täsmäviljelyn ja ravinteiden kierrätyksen edistäminen sekä biokaasutuotannon lisääminen

Ilmastoyksikön asiantuntijat

Yksikön päällikkö
Riitta Syvälä

Johtava ilmastoasiantuntija
(maankäyttösektori)
Paula Ollila

Johtava ilmastoasiantuntija
(vuorovaikutus ja yhteiskuntasuhteet)
Pilvi-Elina Kupias

Johtava ilmastoasiantuntija
(rahoitus ja ohjauskeinot)
X.X. aloittaa 1.4:

Johtava ilmastoasiantuntija
(sopeutuminen)
Maaria Parry

Ilmastoasiantuntija
(maatalousmaan ilmastotoimet)
Antti Miettinen

Ilmastoasiantuntija
(Hiilestä kiinni -koordinaatio)
Harri Hakala

Ilmastoasiantuntija
(valuma-aluesuunnittelu)
Mari Lappalainen

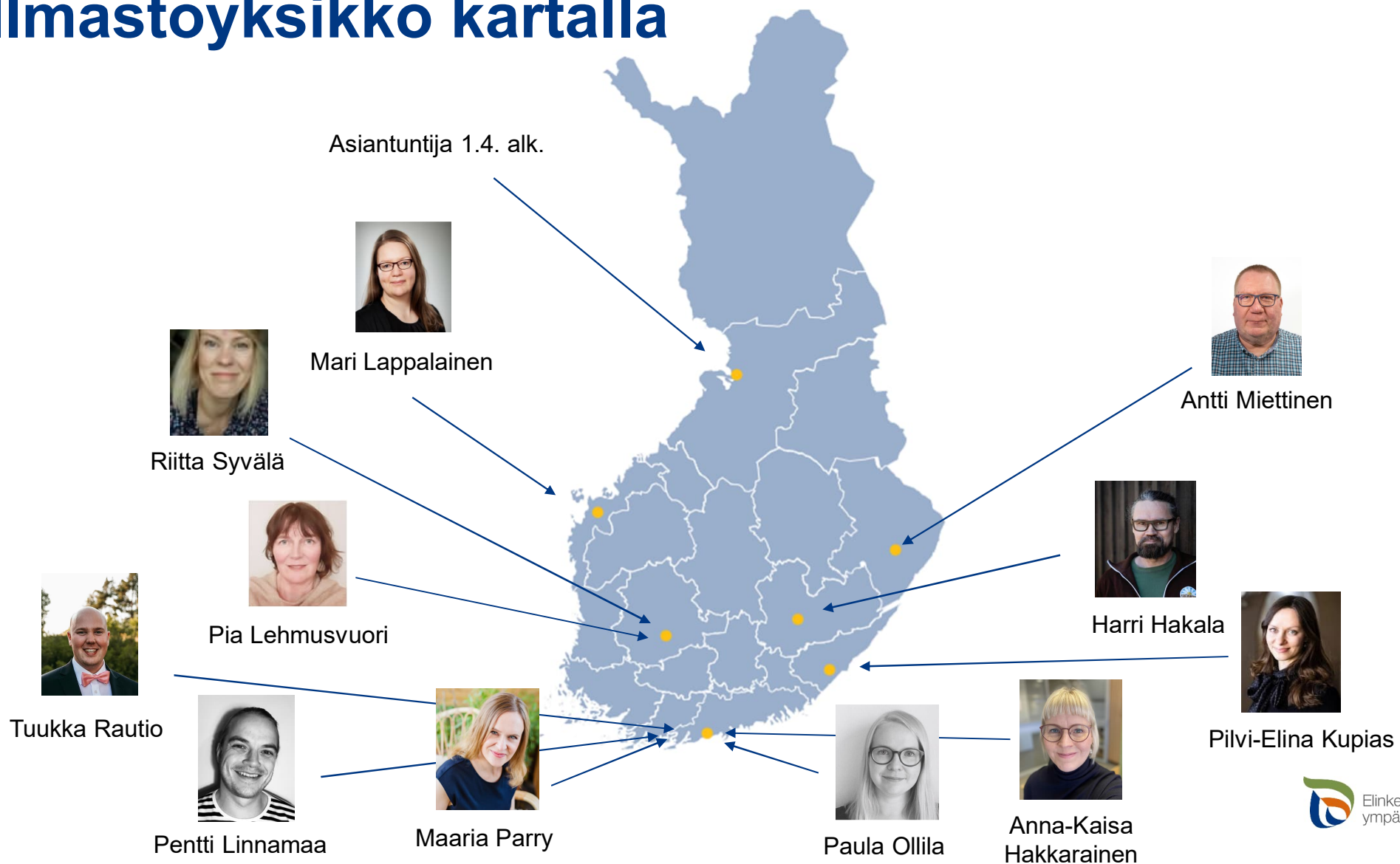
Ilmastoasiantuntija
(sopeutumisen asiantuntijapalvelut)
Tuukka Rautio

Ilmastoasiantuntija
(metsien ilmastotoimet)
Pentti Linnamaa

Ilmastoasiantuntija
(vuorovaikutus ja tilaisuudet)
Anna-Kaisa Hakkarainen

Ilmastoasiantuntija
(luonnonvara-alan sopeutuminen)
Pia Lehmusvuori

Ilmastoyksikkö kartalla

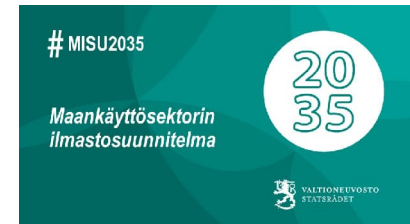
Ilmastoyksikkö kuntien ja alueiden ilmastotyön tukena

Yhteistyötä ja uuden oppimista verkostoissa

- Suuri osa ilmastoyksikön toiminnasta tapahtuu verkostomaisessa yhteistyössä
- Ilmastoyksikön vetovastuulla on kolme verkostoa:
 - Hiilestä kiinni -yhteisö
 - EU:n ilmastomuutoksen sopeutumisen mission kansallinen verkosto
 - EU:n maaperämission kansallinen verkosto
- Alueellisille ja kunnallisille toimijoille verkostot tarjoavat valtakunnallisia ja kansainvälisiä ulottuvuuksia, parhaiden käytäntöjen jakamista, osaamisen kehittämistä ja kumppanuuksia

Hiilestä kiinni –ilmastotoimenpidekokonaisuus

- Ilmastoyksikkö käynnistää Hiilestä kiinni -yhteisön toiminnan
- Yhteisön avulla edistetään maankäyttösektorin toimijoiden yhteistyötä ja kehitetään yhdessä ratkaisuja, jotka edistävät ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista
- Tavoitteena on myös edesauttaa verkostoitumista, edistää vertaisoppimista ja levittää hyviä käytäntöjä
- Kaikille avoimeen Hiilestä kiinni -yhteisöön halutaan mukaan
 - maa- ja metsätalouden kehittäjiä
 - maan- ja metsänomistajien yhteisöjä
 - neuvoja ja yhdistyksiä
 - ammattioppilaitoksia
 - tutkijoita ja tutkimuslaitoksia
 - yritystoimijoita
 - järjestöjä
 - kuntia
 - viranomaisia
 - hallinnon edustajia

EU:n uudet missiot ja niiden kytkeä työhömmme

Horisontti Eurooppa -ohjelmaan kuuluvat missiot ovat EU:n uusi tapa toteuttaa ja rahoittaa tutkimusta ja innovointia. Niillä halutaan löytää käytännön ratkaisuja globaaleihin haasteisiin.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja yhteiskunnallinen muutos

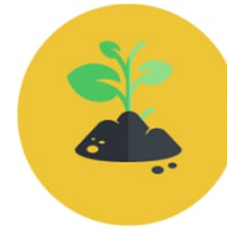
Syöä

Terveet valtameret, meret sekä rannikko- ja sisävedet

Ilmastoneutraalit ja älykkäät kaupungit

Maaperän terveys ja elintarvikkeet

Tuetaan vähintään 150 Euroopan aluetta ja yhteisöä, jotta niistä tulisi ilmastonmuutoksen kestäviä 2030 mennessä.

Suomen sopeutumisen missioverkosto ensimmäinen kansallinen verkosto

Luodaan 100 ilmastoneutraalia ja älykästä kaupunkia vuoteen 2030 mennessä.

Suomesta mukana Espoo, Tampere, Helsinki, Turku, Lappeenranta ja Lahti

Luodaan 100 elävää koaluetta ja esimerkkitapausta johtamaan maaperän tervehdyttämistä vuoteen 2030 mennessä.

Maaperämissiön kansallinen verkosto syntymässä

Sopeutumisen missioverkosto

- **Ilmastoyksikkö kehittää kaikille alueille ja kunnille avointa tiedonvaihtoa ja kotimaista verkostoyhteistyötä**
- Verkosto toimii alustana kotimaiselle vertaisoppimiselle ja kokemusten vaihdolle sopeutumisen suunnittelussa, kokeiluissa ja toteutuksessa
- Keskusteluyhteys sekä nopeampi tiedonkulku tutkimushankkeista kuntien ja alueiden sopeutumis suunnitteluun sekä sopeutumisyhteistyö myös elinkeinoelämän ja järjestöjen kanssa
- Kotimaisten kumppanien etsiminen sopeutumisen rahoitushakuihin
- Yhteyshenkilönä toimii ilmastoyksikön johtava ilmastoasiantuntija Maaria Parry (maaria.parry@ely-keskus.fi)

Soil Deal for Europe

EU:n maaperämissio

- Ilmastoyksikkö vastaa EU:n maaperämission kansallisesta toimeenpanosta ja kansallisen verkoston luomisesta.
- EU:n maaperämissio edistää kestävästä maankäyttöä ja maaperän hoitoa kaupunki- ja maaseutualueilla
- Kansallinen verkosto on osa Hiilestä kiinni -yhteisöä.
- Verkoston tavoitteena on:
 - jakaa hyviä käytäntöjä ja keskustella haasteista
 - vertaisoppiminen ja verkostoituminen
 - rahoitusmahdollisuuksista tiedottaminen
- Verkoston toiminta käynnistyy vuoden 2024 aikana.
- Kaikille avoimeen verkostoon halutaan mukaan laajasti maaperästä kiinnostuneita sidosryhmiä.
- Yhteyshenkilönä toimii ELY-ilmastoyksikön johtava ilmastoasiantuntija Paula Ollila (etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi).

EU:n maaperämissio edistää kestävästä maankäyttöä ja maaperän hoitoa kaupunki- ja maaseutualueilla

Esimerkkejä tavoitteista:

- Säilyttää maaperän orgaanisen hiilen varastoja
- Lopettaa maaperän päällystäminen ja lisää kaupunkimaiden uudelleenkäyttöä
- Parantaa maaperän rakennetta
- Parantaa ymmärrystä maaperästä yhteiskunnassa

Esimerkkejä keinoista:

- Kunnianhimoisen tutkimus- ja innovaatio-ohjelman rahoittaminen Horisontti-ohjelman alla
- 100 "elävän laboratorion" ja "majakan" verkosto tiedon tuottamiseksi ja ratkaisujen testaamiseksi tosielämän olosuhteissa

Rahoitushakujen tuki

- Ilmastoyksikön tavoitteena on lisätä alueellisten ja paikallisten toimijoiden mahdollisuuksia hyödyntää eri rahoitusvälineitä ilmastotoimien edistämiseksi.
- Tavoitteena on kansallisten, alueellisten ja EU:n rahoitusinstrumenttien (LIFE, Horisontti, rakennerahastot) hyödyntäminen maankäyttösektorin ilmastotoimien toimeenpanon edistämiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi.
- Maankäyttösektorin ilmastotoimiin ja sopeutumiseen liittyvistä kansainvälisistä rahoitusmahdollisuuksista viestitään ja toimijoita (maakuntien liitot, kunnat, yritykset ym.) tuetaan hakuprosessin eri vaiheissa.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen koulutuskokonaisuus (tulossa 2024)

- Koulutuskonsepti on suunnattu **kunnille, alueellisille toimijoille ja ELY-keskusten työntekijöille.**
- Koulutetaan alueellisia toimijoita integroimaan ilmatoriskien ja haavoittuvuuksien tunnistaminen sekä sopeutumisen toimenpiteet muuhun suunnitteluun ja ohjaukseen.
- Ensimmäisen koulutuskonseptin tavoitteena on
 - ymmärtää ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen välinen yhteys
 - tunnistaa oman toiminnan tärkeimmät sää- ja ilmatoriskit
 - tunnistaa ilmiöiden vaikutukset toimintaan
 - tunnistaa tärkeimmät toimenpiteet ilmastonmuutoksen vaikutusten lieventämiseksi tai vaikutuksista hyötymiseksi.

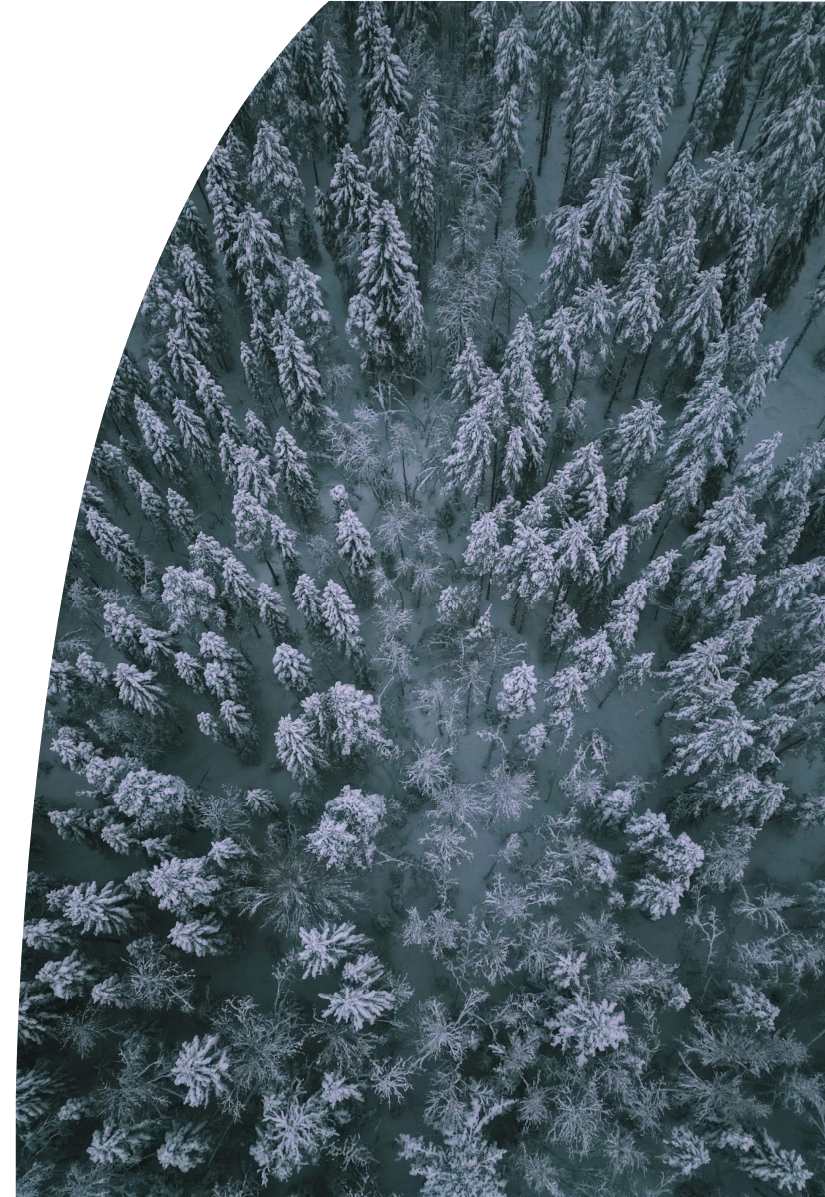
Työn alla myös

- KISSLife-hankkeen valmisteluun osallistuminen
- Koordinoimme ja yhteensovittamme valuma-alueen vesienhallinnan sekä maankäyttösektorin ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimenpiteitä
- Palvelujemme muotoilu – olemme kuulolla teidän suuntaanne

Ilmastoyksikön tukea ja toimintaa

- Asiantuntijapuheenvuoroja eri teemoista alueilla ja kunnissa
- Suunnittelua ja ideoiden sparrausta rahoitushakuihin
- Hankkeiden ohjausryhmien ja asiantuntijaryhmien jäsenyydet
- Asiantuntijapuheenvuorot mediassa ja julkaisuissa

Kiitos! Ollaan yhteydessä!

pilvi-elina.kupias@ely-keskus.fi